



ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα, 6 Δεκεμβρίου 2012

Δελτίο Τύπου

Ο Συνήγορος του Πολίτη για την αναστολή διαδικασίας κτήσης ιθαγένειας

Ο Συνήγορος του Πολίτη εκφράζει την έντονη ανησυχία του για την παραγγελία του υπουργείου Εσωτερικών προς τις αποκεντρωμένες διοικήσεις και τους Δήμους να αναστείλουν τη διαδικασία απονομής ιθαγένειας ενόψει της προσεχούς δημοσίευσης απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας. Περιπτώσεις εφαρμογής της ανωτέρω παραγγελίας, από κάποιες υπηρεσίες, έχουν ήδη γίνει γνωστές στην Αρχή μας. Η ανεξάρτητη αρχή επισημαίνει ότι οι Δήμοι και οι αποκεντρωμένες διοικήσεις οφείλουν να εφαρμόσουν τον ισχύοντα νόμο περί ιθαγένειας μέχρι αυτός να τροποποιηθεί ή να αντικατασταθεί από άλλη ρύθμιση. Κάθε απόκλιση θα ήταν παράνομη ή και αξιόποινη ενώ τυχόν εγκύκλιος δεν απαλλάσσει από την ευθύνη. Ο Συνήγορος καλεί το υπουργείο να λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα ώστε, αφού πρώτα δημοσιευθεί η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, να προσαρμόσει εάν χρειαστεί τη διαδικασία απονομής ιθαγένειας στις συνταγματικές επιταγές και παράλληλα να ρυθμίσει τη μεταβατική κατάσταση. Η ρύθμιση αυτή πρέπει να σέβεται τα δικαιώματα όσων έχουν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις και να μεριμνά για την προστασία των ανήλικων παιδιών αλλοδαπών που δεν έχουν γνωρίσει άλλη χώρα εκτός της Ελλάδας.

Πρόσφατο έγγραφο του υπουργείου Εσωτερικών (αρ. πρωτ. 965/15.11.2012, γραφείο Υπουργού Αναπληρωτή) προβλέπει ότι, «ενόψει προσεχούς δημοσίευσως της αποφάσεως του ΣΤΕ που αφορά στον έλεγχο της συνταγματικότητας των άρθρων 1^α και 24 του ν. 3838/2010», παραγγέλλεται στις αποκεντρωμένες διοικήσεις και στους Δήμους να αναστείλουν τη διαδικασία απονομής ιθαγένειας.

Ο Συνήγορος σημειώνει ότι η άτυπη διαρροή πιθανολογούμενης απόφασης δικαστηρίου δεν αρκεί για να θεμελιώσει αναστολή διατάξεων ισχύοντος νόμου. Στην περίπτωση που διατάξεις νόμου κριθούν τελικά αντισυνταγματικές, ακυρώνονται μόνο συγκεκριμένες διοικητικές πράξεις. Για την επέκταση των αποτελεσμάτων της απόφασης σε άλλες πράξεις ή εκκρεμείς διαδικασίες το αρμόδιο υπουργείο οφείλει να αναλάβει νομοθετική πρωτοβουλία, μέχρι δε την ολοκλήρωσή της να παράσχει οδηγίες για προσωρινή διευθέτηση της μεταβατικής κατάστασης, με σεβασμό στην αρχή της χρηστής διοίκησης και στα δικαιώματα όσων έχουν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις που πρόκειται να τροποποιηθούν.

Εκτός, όμως, από τα ζητήματα νομιμότητας, η αιφνίδια και αποσπασματική αναστολή της διαδικασίας κτήσης ιθαγένειας λόγω γέννησης ή φοίτησης προξενεί σοβαρότατα ουσιαστικά προβλήματα. Οι επίμαχες διατάξεις αφορούν μόνον ανηλίκους ή προσφάτως ενηλικιωθέντες αλλοδαπούς, οι οποίοι γεννήθηκαν, σπούδασαν και διαβιούν επί μακρόν στην Ελλάδα υπό καθεστώς νομιμότητας και χωρίς να έχουν γνωρίσει άλλη χώρα ή ζήσει σε άλλη κοινωνία εκτός της ελληνικής.

Για τα παιδιά αυτά, ο νομοθέτης προέβλεψε (και μάλιστα με σημαντική καθυστέρηση, σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές έννομες τάξεις) μια συγκεκριμένη διέξοδο, όπως αυτή αποτυπώθηκε στον νόμο 3838/2010. Τυχόν μετάβαση σε οποιοδήποτε νέο καθεστώς δεν πρέπει να ωθήσει στο περιθώριο, ως νομικά μετέωρους, χιλιάδες ευάλωτους, λόγω ηλικίας, κατοίκους της χώρας μας, αλλά πρέπει να συνδυασθεί με ταυτόχρονη θέσπιση εναλλακτικών ρυθμίσεων. Ειδικότερα, απαιτείται τουλάχιστον επανασχεδιασμός του πλαισίου που θα διέπει τη νομιμότητα διαμονής όσων προετοιμάζονταν καλόπιστα να υπαχθούν στις σημερινές διαδικασίες κτήσης ιθαγένειας, ώστε να μπορέσουν να παραμείνουν ενεργά και ενσωματωμένα μέλη της ελληνικής κοινωνίας.

Η ανάγκη για πρόταξη αυτού του νομοθετικού σχεδιασμού πηγάζει, εν τέλει, από το συμφέρον της ίδιας της ελληνικής κοινωνίας και την αξιοπιστία της ελληνικής πολιτείας, επιβάλλεται όμως και από την υποχρέωση προστασίας των δικαιωμάτων των ανηλίκων και νεαρών αλλοδαπών, όπως αυτή προκύπτει από το διεθνές δίκαιο. Ο Συνήγορος του Πολίτη θα συνεχίσει να παρακολουθεί το θέμα προσεκτικά παρεμβαίνοντας όπου χρειαστεί, με βάση πάντοτε τις αρμοδιότητες που του δίνει ο νόμος.

Για πληροφορίες: Ρόη Τζαβάρα τηλ.210 7289610, Παραγουιός Πέτρος τηλ 210 7289625-6977366424